

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Eliza Wiśniewska

DUS-II.055.23.2023.MBu
Warszawa, dnia 2024-01-26 r.

Szanowny Panie,
działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie zrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do poziomu 65 lat, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Konstytucja RP w art. 67 deklaruje prawo obywateli do zabezpieczenia społecznego m.in. „po osiągnięciu wieku emerytalnego”. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Oznacza to, że prawo do zabezpieczenia społecznego realizowane jest wyłącznie w zakresie wyznaczonym w tych niejako „wykonawczych” ustawach. Formy zabezpieczenia, a co za tym idzie również rodzaje świadczeń i warunki nabywania do nich prawa, a także sposób finansowania, mogą być zróżnicowane.

Głównym aktem prawnym regulującym powszechny wiek emerytalny jest ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, z późn. zm.). Utrzymuje ona przyjęty w Polsce od 1954 r. wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Rozwiązanie to jest zgodne z Konstytucją RP (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2010 r. /sygn. akt K 63/07/), z regulacjami Międzynarodowej Organizacji Pracy, dotyczącymi systemów zabezpieczenia społecznego (Zalecenie nr 67 z 1944 r. dotyczące zabezpieczenia dochodu, Konwencja nr 102 z 1952 r. dotycząca minimalnych norm zabezpieczenia społecznego, Konwencja nr 128 z 1967 r. dotycząca świadczeń w razie inwalidztwa, na starość i w razie śmierci żywiciela rodziny), jak również aktami Wspólnoty Europejskiej (Dyrektywa nr 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowej realizacji zasady równego traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz Dyrektywa nr 2006/54 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy).

Trybunał Konstytucyjny w dniu 15 lipca 2010 r. orzekł, że art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim przewiduje, że ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, jest zgodny z art. 32 i art. 33 Konstytucji RP.

W prawie międzynarodowym przyjęto, że świadczenia emerytalne powinny przysługiwać osobom, które ukończyły 65 lat, ale w ustalonych przypadkach wiek emerytalny może być podwyższony lub obniżony.

Dyrektywa nr 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowej realizacji zasady równego traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zabezpieczenia społecznego dopuszcza utrzymanie przez państwa członkowskie zróżnicowanego wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn w ustawowych systemach emerytalnych, jeśli zachodzą ku temu uzasadnione przesłanki społeczne.

Dyrektywa nr 2006/54 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy dotyczy systemów zabezpieczenia społecznego nieobjętych Dyrektywą nr 79/7/EWG, a więc systemów uzupełniających i dodatkowych, nakazuje wprowadzenie w nich jednakowego wieku emerytalnego. Nie dotyczy to jednak systemu powszechnego, co potwierdza Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (np. orzeczenie w sprawie C-559/07 – Grecja).

Szeroka dyskusja na temat wieku emerytalnego, w tym jego zrównania, odbyła się w Polsce w pierwszym dwudziestoleciu XXI w., a w szczególności w latach 2011-2023. Również Pana wystąpienie wskazuje, że temat ten jest przedmiotem zainteresowania obywateli. Należy jednak wskazać, że obecnie brak jest przyzwolenia społecznego w zakresie realizacji zgłoszonego przez Pana postulatu zrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do poziomu 65 lat, a w związku z tym w Ministerstwie nie są prowadzone prace w zakresie przez Pana postulowanym.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Eliza Wiśniewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

